

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาผู้แทนราษฎร คือ สภาที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในประเทศ เพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนประชาชนในสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ ส.ส.มีหน้าที่ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและในระเบียบข้อบังคับของรัฐสภา คือ หน้าที่ในการตรากฎหมาย หน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ และหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน¹ หน้าที่ในการตรากฎหมาย ก็คือ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ประมวลกฎหมาย รวมทั้งกฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบัญญัติต่าง ๆ ก่อนที่จะประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ จะต้องมีการพิจารณาเป็น 3 วาระ ส่วนหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบนั้น ส.ส. มีสิทธิให้ความเห็นชอบในเรื่องต่าง ๆ คือ การตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ การสืบสันตติวงศ์ การประกาศสงคราม การทำหนังสือสัญญา เปลี่ยนแปลงอาณาเขตหรือเขตอธิปไตยของชาติ และการแต่งตั้งคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด²

สำหรับหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นการดูแลการทำงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามที่รัฐบาลแต่ละชุดได้แถลงนโยบายต่าง ๆ ไว้เมื่อเข้าดำรงตำแหน่ง เพื่อให้การบริหารงานของรัฐบาลดำเนินไปได้จริงในทางปฏิบัติ ซึ่ง ส.ส. สามารถทำได้ คือ การตั้ง "คณะกรรมการ" เพื่อศึกษารายละเอียดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการเฉพาะ การเสนอหรือยื่น

---

¹ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รัฐสภาไทย, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รัฐสภา, 2530), หน้า 15-16.

² รายละเอียดโปรดศึกษาจาก เรื่องเดียวกัน, หน้า 35-40.

"ยุติ" เพื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปหรืออภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล เป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ และการตั้ง "กระทู้ถาม" เพื่อถามรัฐมนตรีประจำกระทรวงนั้น ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ อาจเป็นเรื่องข้อเท็จจริงที่ไปพบเห็นหรือเป็นเรื่องนโยบายของกระทรวงนั้น ๆ ก็ได้³

หน้าที่ของ ส.ส. นอกสภานั้น มิได้มีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือระเบียบข้อบังคับของรัฐสภา แต่ก็มีผู้รู้หลายท่านพยายามศึกษาหน้าที่ในส่วนนี้ ซึ่งมีส่วนผลักดันหรือเสริมให้ได้เป็น ส.ส. หน้าที่ดังกล่าวได้แก่ การออกเยี่ยมราษฎร การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน และการสร้างความสัมพันธ์กับข้าราชการประจำ เป็นต้น⁴

เมื่อได้ศึกษาหน้าที่ของ ส.ส. ทั้ง "ในสภา" และ "นอกสภา" แล้ว หากจะพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ส.ส. ได้เข้ามามีส่วนหรือมีหน้าที่ตามฐานะและสถานภาพ ซึ่งมีผู้กล่าวไว้โดยแยกพิจารณาเป็นด้าน ๆ ดังต่อไปนี้

1. ในฐานะสถาบัน สภาผู้แทนราษฎร เป็นองค์กรหนึ่งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การดำเนินการใด ๆ ในสภา ย่อมเป็นการกระทำในฐานะ "ผู้แทน" ของปวงชน ดังนั้น การเสนอข้อคิดเห็น การอภิปราย หรือการลงมติต่าง ๆ ในสภา เช่นในเรื่องการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติหรือการเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จะมีผลบังคับใช้ไม่ได้เลย หากไม่ผ่านการพิจารณาและได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรก่อน

2. ในฐานะตำแหน่งหน้าที่ ส.ส. มีหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารราชการแผ่นดินในทุกเรื่อง ซึ่งรวมถึงเรื่องการศึกษาด้วย ดังนั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มิได้ดำเนินการตามนโยบายการศึกษาที่ได้แถลงไว้ต่อที่ประชุมสภาเมื่อคราวเข้ารับตำแหน่งแล้ว ส.ส. ก็มีสิทธิขอเสนอญัตติ เพื่อขอเปิด

³ สัมฤทธิ์ แก้วอาจ, "เราเลือกผู้แทนไปทำอะไรในสภา", รัฐสภาสาร 28, 11 (พฤศจิกายน 2523): 2-8.

⁴ ดูรายละเอียดใน กนก วงษ์ตระหง่าน, การเมืองไทยในสภาผู้แทนราษฎร, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530), หน้า 290-331.

อภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้ ผลการพิจารณาก็จะกระตุ้นให้รัฐบาล
ดำเนินการแก้ไขต่อไป หรือในสิทธิส่วนบุคคล ส.ส. มีสิทธิตั้งกระทู้ตามรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องได้
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งการตั้งกระทู้ถามนี้ เป็นสิทธิส่วนบุคคลของ ส.ส. ทุกคนที่จะทำ
ได้ โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการรับรองจากใคร

3. ในฐานะส่วนบุคคล ในส่วนนี้ถ้าเป็นในสภา ก็มีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีที่
เกี่ยวข้องได้ แต่ถ้าเป็นนอกสภา แม้บางครั้งอาจมีข่าวออกมาในด้านลบ เช่น การช่วยเหลือเด็ก
ให้มีโอกาสเข้าเรียนในระยะเปิดเรียน ซึ่งเป็นการใช้อิทธิพลส่วนตัว เป็นต้น แต่ถ้าหากจะ
พิจารณาในด้านอื่นแล้ว ส.ส. อาจช่วยเหลือได้โดยการออกเยี่ยมราษฎร ตามทุกข์สุขชาวบ้าน
เกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนในท้องที่ที่ตนรับผิดชอบ หรือช่วยเหลือด้าน
กำลังทรัพย์ ทั้งส่วนตัวหรือขอรับบริจาคจากแหล่งอื่น ๆ จัดหาอุปกรณ์การศึกษา สมทบทุนสร้าง
อาคารเรียน ซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ ฯลฯ หรือยิ่งกว่านั้น ในการจัดกิจกรรมของสถาบันการศึกษา
โดยเฉพาะกิจกรรมด้านวิชาการ เช่น การปาฐกถา การอภิปราย ฯลฯ ก็จะมี ส.ส. ได้รับเชิญ
ไปร่วมงานด้วยเสมอ⁵

เมื่อได้พิจารณาถึงหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแล้ว ส.ส. ก็มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในสภาและนอกสภา ทั้งเป็นคณะและเป็นรายบุคคล สำหรับหน้าที่
ทางตรง เป็นหน้าที่ในสภาและเป็นการปฏิบัติงานทั้งคณะ ก็คือ หน้าที่ในการ "พิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติ" ซึ่งเป็นการตรากฎหมายออกมาใช้บริหารประเทศดังที่เราทราบกันดีอยู่แล้ว
และเป็นหน้าที่หลักที่จะต้องทำงานร่วมกันทั้งสภา เพราะร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านขั้นตอนการ
พิจารณาครบวาระตามระเบียบแล้วก็จะ เป็น "พระราชบัญญัติ" ซึ่งเป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้
ทั่วประเทศ ส่วนการตั้งคณะกรรมาธิการ เพื่อศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ หรือการ
เสนอญัตติ เพื่อขอเปิดอภิปรายลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะนั้น ก็ เป็น
หน้าที่ทางตรงในสภา และต้องทำเป็นคณะโดยมีสมาชิกรับรองจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ

⁵ สัมฤทธิ์ แก้วอาจ, "บทบาทของ ส.ส. กับการพัฒนาการศึกษา", รัฐสภาสาร,
24, 12 (ธันวาคม 2524): 40-54.

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด อธิบายสาเหตุที่เสนอและพฤติกรรมที่ต้องการขอ เปิดอภิปรายให้ถูกต้องตามข้อบังคับของรัฐสภาด้วย⁶ ส่วนการตั้งกระทู้ถามนั้น เป็นได้ทั้งหน้าที่ทางตรงในสภา และอาจเป็นหน้าที่ทางอ้อมนอกสภาได้ด้วย ซึ่งสามารถทำได้เป็นรายบุคคล โดยไม่ต้องมีการรับรองจากใคร การซักถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายของรัฐบาลในสภา หรือการได้รับข่าวสาร รวมทั้งการพบเห็นปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ นอกสภาก็สามารถนำไปตั้งกระทู้ถามในสภาได้ เพราะ เป็นการรายงานปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนให้รัฐบาลรับทราบ อีกทั้ง เป็นการกระตุ้นรัฐบาลให้เห็นความบกพร่องในการปฏิบัติงานของคนได้อีกด้วย⁷ ทำให้รัฐบาลได้รับทราบปัญหาต่าง ๆ กว้างขวางขึ้น

กระทู้ถาม หมายถึง ข้อซักถามที่ถามรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบหนึ่งของรัฐบาลที่มีต่อรัฐสภาในฐานะผู้ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ข้อความที่ถามอาจเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อนโยบายก็ได้ แต่รัฐมนตรีก็มีสิทธิที่จะไม่ตอบ ถ้าเห็นว่าคำถามนั้น เป็น เรื่องที่ยังไม่สมควรเปิดเผย เพราะ เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เป็นสำคัญ

ลักษณะของกระทู้ถาม และคำชี้แจงประกอบนั้นต้องไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นทำนองอภิปราย และต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

1. เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือแกล้งใส่ร้าย
2. เป็นเรื่องเคลือบคลุมหรือ เข้าใจยาก
3. เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
4. เป็นการให้ออกความเห็น

⁶บุรีรักษ์ นามวัฒน์, "ความรู้เกี่ยวกับระบบประชาธิปไตยโดยรัฐสภาไทย", (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รัฐสภา, 2529), หน้า 58.

⁷จเร พันธุ์เปรื่อง, "กระทู้ถาม", รัฐสภาสาร, 34, 5 (พฤษภาคม 2529):

5. เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
6. เป็น เรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ
7. เป็น เรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ยกเว้นที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

เท่านั้น⁸

สำหรับหลักเกณฑ์ของการ เสนอกระทู้ถาม ในข้อบังคับการประชุมสภามีดังนี้

1. การตั้งกระทู้ถาม ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความ เป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายของรัฐบาล
2. การตอบกระทู้ถาม มี 2 แบบ คือ ตอบด้วยวาจาในที่ประชุมสภา และตอบ เป็นลายลักษณ์อักษรในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งผู้ตั้งกระทู้ถามจะเป็นผู้ระบุเองว่าจะให้ตอบอย่างไร
3. กระทู้ถามมี 2 ประเภท คือ กระทู้ถามด่วน ซึ่งเป็น เรื่องรีบด่วน ร้ายแรง กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ และกระทู้ถามธรรมดา ซึ่งเป็น เรื่องทั่วไปไม่รีบร้อน การบรรจุเข้าไว้ในระเบียบวาระการประชุม คือ ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ส่งมา
4. ผู้ตั้งกระทู้ถามจะต้องรับรองตัวเอง และความถูกต้องของข้อความในกระทู้ถาม
5. รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามใดก็ได้
6. ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มิให้จัดระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถามที่มีผู้ตั้งคนเดียวเกินกว่า 1 กระทู้ถาม เว้นแต่จะไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นแล้ว
7. ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามของตนได้ และเมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกระทู้ถาม ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น
8. เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว แต่คำตอบยังไม่ครบถ้วนหรือยังไม่ชัดเจน ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีก แต่ต้องไม่เกิน 3 ครั้ง
9. ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ จะให้มีการตอบกระทู้ถามได้ไม่เกิน 5 กระทู้ ยกเว้น จะไม่มีการพิจารณาเรื่องอื่น ๆ แต่ทั้งนี้แล้วแต่ประธานสภาจะเป็นผู้พิจารณาเห็นสมควร

---

⁸ คณิน บุญสุวรรณ, ปทานุกรมศัพท์รัฐสภาไทย, (กรุงเทพฯ: สัมพันธ์พาณิชย์, 2525), หน้า 5-7.

10. กระทั่งถามใดที่รัฐมนตรียังไม่ตอบ ให้เป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีตั้งคณะพัน จากตำแหน่ง⁹

ในการประชุมสภาครั้งหนึ่ง ๆ นั้น จะมีการจัดระเบียบวาระการประชุม ซึ่งการตั้ง กระทั่งถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในวาระที่ 3 ดังนี้

1. เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
2. เรื่องรับรองรายงานการประชุม
3. เรื่องกระทั่งถาม (ด่วน/ธรรมดา)
4. เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
5. เรื่องที่ค้างพิจารณา
6. เรื่องที่เสนอใหม่
7. เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)¹⁰

จะเห็นได้ว่า การตั้งกระทั่งถามนั้น ถูกบรรจุไว้ในอันดับต้น ๆ ของการประชุมสภา เป็นเรื่องที่รัฐบาลให้ความสนใจก่อนที่จะไปพิจารณาเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้ เพราะกระทั่งถาม เป็นมาตรการที่ใช้ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินอย่างหนึ่งสามารถทำได้ง่าย เพราะ เป็นสิทธิของ ส.ส. แต่ละคนโดยไม่ต้องมีผู้รับรอง เพียงแต่ต้อง เขียนและส่ง เรื่องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เท่านั้น¹¹ และ เนื่องจากกระทั่งถาม เป็นสิทธิส่วนบุคคลที่จะถามรัฐมนตรีในหน้าที่การงานนั้น ๆ ได้ กระทั่งถามจึง เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสนใจส่วนตัวของ ส.ส. เกี่ยวกับกิจการงานนั้น ๆ โดยเฉพาะ ทางหนึ่ง และอีกทางหนึ่งก็มีบทบาทในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินในลักษณะต่อไปนี้

⁹ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, รัฐสภาไทย, หน้า 29-31.

¹⁰ คณิน บุญสุวรรณ, สาระที่น้ำรู้เกี่ยวกับการประชุมสภา, (กรุงเทพฯ: เรือนแก้ว การพิมพ์, 2521), หน้า 30-31.

¹¹ ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ปัญหาการพัฒนาทางการเมืองไทย, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531), หน้า 117.

1. เป็นตัวกระตุ้นให้รัฐบาลสนใจการบริหารราชการแผ่นดิน
2. เป็นเครื่องวัดความสามารถของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ
3. เป็นตัวกระตุ้นให้ข้าราชการเอาใจใส่ต่อหน้าที่การงานของตน
4. เป็นข้อมูลข่าวสารให้รัฐบาลได้ทราบถึงปัญหาของประชาชน
5. เป็นการรายงานถึงการปฏิบัติงานของข้าราชการให้แก่รัฐบาล¹²

แต่ในความเป็นจริงนั้น ถึงแม้ว่าการตั้งกระทู้ถามจะเป็นวิธีการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินชั้นต้น ที่ไม่มีผลโดยตรงให้รัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่งไปก็ตาม แต่ผลของกระทู้ถามก็สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลได้เช่นกัน และอาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การขอ เสนอญัตติขอ เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจได้ เช่น กระทู้ถามเรื่อง "การขายที่ดินของพระคลังข้างที่" เมื่อปี พ.ศ. 2480 เป็นเหตุให้ ส.ส. ขอเสนอญัตติเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล เพราะรัฐบาลไม่สามารถให้คำตอบที่ชัดเจนได้ มีผลให้รัฐบาลของพระยาพหลพลพยุหเสนาต้องลาออกจากตำแหน่งในที่สุด เป็นต้น¹³

เมื่อเป็นเช่นนี้ แม้ว่ายางครั้งการตั้งกระทู้ถามในสภาจะเป็นวิธีการที่ไม่มีความสำคัญมากนัก และไม่มีผลเด็ดขาดต่อฝ่ายบริหารก็ตาม แต่ก็ เป็นจุดเริ่มต้นแสดงถึงความสนใจ ความเอาใจใส่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของ ส.ส. และหากมีการติดตามผลแล้ว การตั้งกระทู้ถามอาจเป็นสาเหตุให้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่เด็ดขาดกว่าในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

¹²จเร พันธุ์เปรื่อง, "กระทู้ถาม", เรื่องเดียวกัน, หน้า 20-24 และ สานิตย์ โลหะชาละ, "กระทู้", รัฐสภาสาร 31, 11 (พฤศจิกายน 2526): 8-10.

¹³จเร พันธุ์เปรื่อง, เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

เช่น การเสนอญัตติเพื่อขอเปิดอภิปราย การแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา เจาะลึกในรายละเอียด หรือการเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติต่อไป และถึงแม้ว่าบางกระทู้ถามรัฐบาลจะไม่ตอบ เนื่องจากเหตุผลทางการเมืองหรือเวลา เพราะในระเบียบวาระการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ จะถามได้ไม่เกิน 5 กระทู้ดังกล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ก็ได้รับการบันทึกไว้ในรายงานการประชุมสภาทุกครั้ง เป็นการแสดงถึงการปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งของ ส.ส. ซึ่งเอกสารดังกล่าวสามารถใช้เป็นหลักฐานชั้นต้นอ้างอิงทางประวัติศาสตร์ได้¹⁴ เพราะเป็นการบันทึกโดยบุคคลร่วมสมัยที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง และกระทู้ถามของ ส.ส. ที่เกี่ยวกับการศึกษาในแต่ละสมัย ก็จะสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการศึกษา สภาพของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ที่มีผลต่อการศึกษาในสมัยนั้น ๆ รวมทั้งสะท้อนให้เห็นนโยบายการศึกษาและการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลในแต่ละสมัยด้วย

จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมานี้ จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับการศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงเรื่องราวทางด้านการศึกษาที่ได้รับการหยิบยกไปตั้งเป็นกระทู้ถามในสภา การแก้ปัญหาค่าการศึกษาของรัฐบาลแต่ละสมัย สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองในแต่ละสมัยที่มีผลต่อการศึกษา รวมทั้งในสมัยหนึ่ง ๆ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกี่คนที่สนใจตั้งกระทู้ถาม เรื่องการศึกษา

แนวความคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยแนวความคิดของพื้นฐานการศึกษาที่ว่า การศึกษานั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งเรียกรวม ๆ กันว่า สภาพพื้นฐานหรือสภาพแวดล้อมทางการศึกษา หรือบริบทของการศึกษา (Context of Education) แนวความคิดในเรื่องนี้เป็นที่ยอมรับจากนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ

¹⁴ ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สุชาติ สวัสดิ์ศรี, บรรณาธิการ, ปรัชญาประวัติ-ศาสตร์, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิชฌศ, 2518), หน้า 155.

ดร. สิบปนนต์ เกตุทัต กล่าวว่า "การจัดการศึกษาจะ เป็นไป ในแนวโดยอ้อมต้อง สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงในระบบและภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดที่จะต้องมีกรปฏิรูปการศึกษา ถ้าหากมีความแตกต่างและไม่เป็น ไปในทิศทางเดียวกัน"¹⁵ และอีกทรรศนะหนึ่งว่า

"โดยที่การศึกษามีได้เกิดขึ้นในสุญญากาศโดยตัวเองโดยลำพัง หากแต่สัมพันธ์อย่าง ใกล้ชิดกับระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การจัดการศึกษาจึงต้องสามารถโยงสัมพันธ์กับ ปรัชญาชีวิตและปรัชญาสังคมอัน เป็น เป้าหมายสูงสุด"¹⁶

ดร.วิทย์ วิศทเวทย์ ก็ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า "การศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งใน บรรดากิจกรรมทั้งหลายของรัฐ อันมีกิจกรรมทางการเมือง การเศรษฐกิจ การสังคม ซึ่ง เป็น หน้าที่ของรัฐที่ต้องจัดการและควบคุม กิจกรรมทางการศึกษาต้องมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างชัดเจน รัฐบาลจะจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพื้นฐานทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม หากสังคมมีการ เปลี่ยนแปลงพื้นฐานในด้านต่าง ๆ แล้ว บทบาทของการศึกษาในสังคม นั้นก็จะเปลี่ยนไปด้วย"¹⁷

ดร. พจน์ สะเพียรชัย กล่าวว่า "การพัฒนาการศึกษานั้นเกี่ยวข้องกับระบบการ เมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ถ้าระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมพัฒนาไปใน ทางที่ดี การพัฒนาการศึกษาจึงจะ เป็นไปได้เพราะระบบการศึกษาผูกพัน เกี่ยวโยงกับระบบดังกล่าว อย่างแน่นแฟ้น และจะไม่มีทางพัฒนาไปได้โดยโดดเดี่ยวได้เลย ถ้าระบบต่าง ๆ ของประเทศ

¹⁵ สิบปนนต์ เกตุทัต, "การศึกษากับความมั่นคงแห่งชาติ: การปฏิรูปการศึกษา" รัฐสารศึกษ, 20, 2 (เมษายน 2521): 107.

¹⁶ สิบปนนต์ เกตุทัต, "การจัดการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม", วารสาร การศึกษาแห่งชาติ, 17, 6 (สิงหาคม-กันยายน 2526): 65.

¹⁷ วิทย์ วิศทเวทย์, "ปรัชญาการศึกษาไทย พ.ศ. 2411-2475", วารสารการศึกษา แห่งชาติ, 17, 6 (สิงหาคม-กันยายน 2526): 23.

ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและประสานสัมพันธ์กัน"¹⁸

ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ กล่าวว่า "ระบบการศึกษาในสังคมใดสังคมหนึ่งย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นไปจากระบบอื่น ๆ ในสังคมนั้นได้ ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ย่อมจะต้องมีผลกระทบต่อการศึกษาหรือแปร เปลี่ยนไปตามกระบวนการการศึกษาได้เช่นกัน"¹⁹

นอกจากที่กล่าวมาแล้วก็ยังมีอีกหลายทฤษฎีที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง "การศึกษาในเชิงประวัติศาสตร์" จะเห็นภาพของความสัมพันธ์ดังกล่าว ชัดเจนยิ่งขึ้น อาทิ

รัตนา ดุงคสวัสดิ์ กล่าวว่า "เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์เป็นพื้นฐานที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบันได้อย่างต่อเนื่องและมีเหตุผล การที่จะเข้าใจการศึกษาในปัจจุบันย่อมต้องทราบความเป็นมาของการศึกษาในอดีต รวมทั้งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในด้านอื่น ๆ เช่น ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาด้วย"²⁰

ดร. อุทัย ดุลยเกษม กล่าวว่า "ระบบการศึกษาในสังคมมีส่วนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมด้านอื่น ๆ อยู่มาก เช่น ระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพิจารณาจากแง่มุมของพัฒนาการแล้วจะเห็นได้ว่าระบบการศึกษานั้น เป็นขั้นตอน

---

¹⁸ พจน์ สะเพียรชัย, "การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน" วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 17, 2 (ธันวาคม-มกราคม 2526): 16.

¹⁹ ไพฑูรย์ สินลารัตน์, รายงานผลการวิจัยเรื่อง ระบบการศึกษาไทยในรอบสามทศวรรษ (พ.ศ. 2490-2520): การศึกษาเพื่อสนองตอบและเป็นตัวของตัวเอง, (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2526), หน้า 1.

²⁰ รัตนา ดุงคสวัสดิ์, พื้นฐานการศึกษาทางสังคม, (กรุงเทพฯ: ภาควิชาสาส์นศศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 3.

ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผูกพันกับระบบของสังคมอย่าง เค่นซัด"²¹

เฮช. เลวิน (H. Levin) ได้ให้ทรรศนะว่า "สังคมใด ๆ ย่อมมีระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นลักษณะ เฉพาะอยู่ ระบบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลจากการสืบทอดประสพ การณ์จากประวัติศาสตร์ และการผสมผสาน เอาอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากระบบต่าง ๆ ในสังคม และปัจจัยเหล่านี้จะมีอิทธิพลในกระบวนการการศึกษาทั้งระบบ"²²

จากแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้วางแนวทางการศึกษาและวิเคราะห์ โดยเริ่ม จากศึกษาสภาพพื้นฐานของการศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างสังเขป ได้แก่ นโยบายการศึกษาของ รัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ซึ่งมีผลกระทบต่อการศึกษาในสมัยต่าง ๆ เพื่อเป็น แนวทางไปสู่การวิเคราะห์ที่ระดมต่อไป

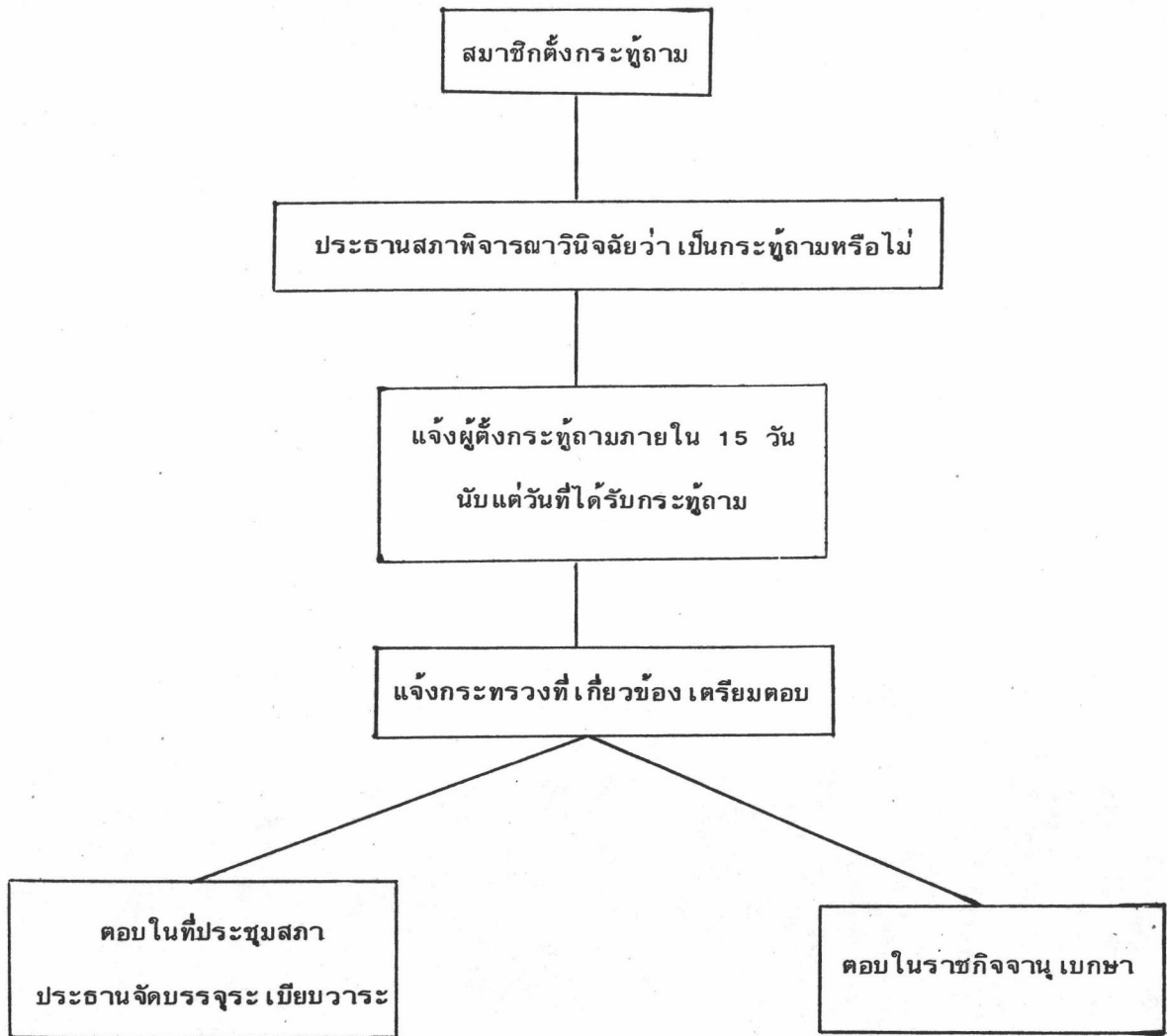
ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ที่ระดมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับ การศึกษา ซึ่งจะพิจารณาจากกระทู้ถามที่บันทึกไว้ในรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎรประจำ ปีต่าง ๆ ที่ต้องการ คือ ระหว่าง พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2516 นอกจากนี้จะศึกษาถึง นโยบายการศึกษาของรัฐบาลแต่ละสมัย สภาพของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่มีผลกระทบต่อ การศึกษาในขณะนั้นโดยสังเขปประกอบด้วย เพื่อให้ตรงกับความหมายของกระทู้ถามดังกล่าว และจากขั้นตอนของการตั้งกระทู้ถามในสภา คือ

---

²¹ อุทัย ดุลยเกษม, "เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและข้อจำกัดของระบบการ ศึกษาในการเปลี่ยนแปลงสังคม"; วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 17, 6 (สิงหาคม-กันยายน 2526): 11-12.

²² ดูรายละเอียดใน Levin H., "Educational Reform: Its Meaning?" in M. Carnoy and H. Levin (eds.), The Limits of Educational Reform, (New York, David McKay, 1976).

ที่มา: บุรีรักษ์ นามวัฒน์, กฎหมายมหาชน, (กรุงเทพฯ: สหมิตรการพิมพ์, 2527), หน้า 309.

จากแผนผัง กระบวนการตั้งกระทู้ถาม สามารถกำหนดขอบเขตของงานวิจัยฉบับนี้ว่า จะศึกษาตั้งแต่สมาชิกตั้งกระทู้ถามไปจนถึงการตอบในที่ประชุมสภาและการตอบในราชกิจจานุเบกษา เป็นปี ๆ ไป โดยจะไม่รวมพิจารณาถึงกระทู้ถามที่ถูกถอน ระวัง ดกไปหรือไม่ได้ตอบ การตอบทั้งในที่ประชุมสภาและในราชกิจจานุเบกษา ถือเป็นการสิ้นสุดกระทู้ถามนั้น ๆ แล้ว และการวิจัยครั้งนี้จะศึกษา วิเคราะห์การศึกษาในระดับมหภาค (Macro) กล่าวคือ ศึกษาในภาพรวมหรือภาพกว้าง ไม่มุ่งเน้นในแต่ละระดับการศึกษาหรือประเด็นทางการศึกษาโดยอ้อม ลึกซึ้ง

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย เอกสารขั้นต้นและชั้นรอง ซึ่งส่วนมากจะเป็นภาษาไทย และอาจมีภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษบ้างตามความจำเป็น ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

เอกสารขั้นต้น (Primary sources) ได้แก่

1. รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ระหว่างปี พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2516 ทั้งสมัยสามัญและสมัยวิสามัญประจำปีต่าง ๆ
2. เอกสาร ประกาศ บัญติก แจ้งความ จดหมาย รายงานต่าง ๆ ของทางราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

เอกสารชั้นรอง (Secondary sources) ได้แก่

1. หนังสือราชกิจจานุเบกษา หนังสือวิทยากรรย์ รวมทั้งคำราทางวิชาการ บทความ บทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ในหนังสือและวารสารที่ออกจำหน่ายในบั้นั้น ๆ
2. วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น

ข้อตกลงเบื้องต้น

แหล่งข้อมูล เอกสารขั้นต้นที่นำมาศึกษาและวิจัยครั้งนี้ เป็นแหล่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยตรง คือ งานกระทู้ถาม กองการประชุม ศูนย์บริการเอกสารและค้นคว้า สำนักงาน เลขาธิการรัฐสภา ห้องสมุดรัฐสภา เป็นต้น ดังนั้นจึง เป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

ปัญหาและข้อจำกัดของงานวิจัย

ข้อมูลเอกสารบางอย่างไม่อาจนำมาทำการศึกษาและวิจัยได้อย่างละเอียด เพราะ เป็นเอกสารลับของทางราชการ ฉะนั้นการวิเคราะห์ตีความจากข้อมูลดังกล่าว จึงทำได้จาก เอกสารที่เปิดเผยแล้วของทางราชการ และผ่านการดำเนินงานมาแล้วจากรัฐสภา สภาผู้แทน-ราษฎร กระทรวงศึกษาธิการ และหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

ข้อมูลเอกสารบางสมัยไม่สามารถค้นคว้าและนำมาศึกษาได้ครบตามความ เป็นจริง โดยเฉพาะในสมัยแรก ๆ อันเนื่องมาจากระบบการจัดเก็บ เอกสารของหน่วยงาน และเนื่องจาก ระยะเวลา จึงอาจมีการสูญหายไปบ้างในบางสมัย

นอกจากนี้ การติดตามข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์บุคคลร่วมสมัยนั้นก็อาจทำได้ เนื่อง จากระยะเวลา เหตุผลทางการเมือง และการดำเนินการติดต่อ ซึ่งจะมีเทคนิควิธีโดยเฉพาะ และต้องมีผู้ช่วยวิจัยรวมทั้งต้องมีทุน เป็นจำนวนมาก จึงไม่อยู่ในขอบข่ายที่จะศึกษาและวิจัยนี้

ดังนั้น ผลของการวิจัยจะมาจากการศึกษาวิเคราะห์ ตีความจาก เอกสารทั้งชั้นต้น และชั้นรอง ที่ศึกษาค้นคว้าได้เท่านั้น ประกอบกับการพิจารณาบุคคลที่มีส่วน เกี่ยวข้องด้วย เท่าที่ จำเป็น ซึ่งจะศึกษาจากบทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ และบทความต่าง ๆ ในสมัยนั้น ๆ แทน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสอดคล้องสัมพันธ์กัน เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาล สภาพปัญหาทาง เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กระทู้ถามทางการศึกษาของ ส.ส. และการแก้ไขของรัฐบาล ในแต่ละสมัย รวมทั้งมีการวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างกว้าง ๆ โดยภาพรวมของแต่ละสมัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กระทู้ถามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายถึง ข้อซักถามที่ ส.ส. ถามนายกรัฐมนตรื หรือรัฐมนตรีในคณะรัฐบาลเกี่ยวกับงานในหน้าที่ อาจ เป็น เรื่องของข้อเท็จจริง ปัญหาที่เกิดขึ้นหรือ

นโยบายก็ได้ ซึ่งในรูปแบบของรัฐสภาไทยตรงกับคำว่า Question มากกว่าคำว่า Interpellation ในภาษาอังกฤษ²³

การศึกษา หมายถึง ข้อมูลหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครู หลักสูตร แบบเรียน การเรียนการสอน สถานศึกษา นโยบายการศึกษาของรัฐบาล ฯลฯ ซึ่ง ส.ส. ตั้งกระทู้ถามเรื่องราวเหล่านี้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย

พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. 2516 หมายถึง ระยะเวลาที่ประเทศไทยเริ่มมี ส.ส. เป็นครั้งแรก คือ หลังจากวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงวันที่ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งเป็นเวลาที่เกิดเหตุการณ์จลาจลขึ้น ซึ่งในระหว่าง พ.ศ. ดังกล่าวนี้อย่างไม่มีการตั้ง คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา²⁴

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในหลักฐานชั้นต้นที่เชื่อถือได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ (Historical Research) ซึ่งเป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ทั้ง เอกสารชั้นต้นและชั้นรอง เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และตีความเรื่องราวต่าง ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ แล้วจึงเรียบเรียงเขียนงานวิจัยแบบพรรณาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง เอกสารชั้นต้นและชั้นรอง ในเรื่องของสภาพทั่วไปทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และนโยบายการศึกษาของรัฐบาลแต่ละสมัย เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือพื้นฐานของงานวิจัยนี้

²³ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, กระทู้ถาม. (กรุงเทพฯ: เอกสารของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา, ไม่ปรากฏแหล่งพิมพ์และปีที่พิมพ์) หน้า 1.

²⁴ ตรีชาย ละเอียดโน ลิขปนันท เกตุทัต, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม : รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), คำนำ.

2. ศึกษาและรวบรวมกระตุ้มของ ส.ส. ที่เกี่ยวกับการศึกษาแต่ละสมัยตามลำดับเวลา จากรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และหนังสือราชกิจจานุเบกษา เพื่อศึกษา นโยบายการศึกษา และสภาพปัญหาของการศึกษาจากกระตุ้มเหล่านั้น

3. ศึกษา ตีความและวิเคราะห์ปัญหาการศึกษาจากกระตุ้มในแต่ละสมัย รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นโยบายการศึกษาของรัฐบาล และการแก้ปัญหาของรัฐบาลในแต่ละสมัย ผลกระทบที่มีต่อการศึกษาในช่วงเวลาดังกล่าว

4. เรียบเรียงเขียนงานวิจัย โดยจะนำเสนอแบ่งเป็น 5 ช่วงเวลาตามลำดับเหตุการณ์สำคัญและสมัยของรัฐบาลที่ขึ้นมารับบริหารประเทศดังนี้²⁵

ช่วงที่ 1 สมัยเริ่มแรกการปกครองระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2475-2481: รัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา และพระยาพหลพลพยุหเสนา

ช่วงที่ 2 สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ. 2482-2487: รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยที่ 1

ช่วงที่ 3 สมัยยุติสถานการณ์สงครามและประกาศสันติภาพ พ.ศ. 2488-2491: รัฐบาลพลเรือโทหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ช่วงที่ 4 สมัยฟื้นฟูบูรณะและพัฒนาประเทศ พ.ศ. 2491-2500: รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม สมัยที่ 2

ช่วงที่ 5 สมัยเร่งรัดพัฒนาประเทศ พ.ศ. 2500-2516: รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และ จอมพล ถนอม กิตติขจร

---

²⁵ดูรายละเอียดการแบ่งสมัยตามลักษณะเด่นของแต่ละช่วงได้ใน รอง ศยามานนท์, ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบรัฐธรรมนูญ, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2520). และ ไพฑูรย์ ลินลารัตน์, รายงานผลการวิจัยเรื่อง พัฒนาการของสาขาวิชาที่เปิดสอนระดับอุดมศึกษาในรอบ 200 ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์, (ฝ่ายวิจัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526).

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายการศึกษาของรัฐบาล สภาพปัญหาของการศึกษาที่ ส.ส. นำไปตั้ง เป็นกระทู้ถามในสภา และการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาของรัฐบาลในแต่ละสมัยจาก คำตอบในกระทู้ถามของ ส.ส.
2. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาในแต่ละสมัย
3. เพื่อศึกษาสถานภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตั้งกระทู้ถามด้านการศึกษา ในแต่ละสมัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาและวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาการศึกษา ผลกระทบของสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในแต่ละสมัยที่มีต่อการศึกษา
2. ทำให้ทราบถึงนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ความสอดคล้องกับกระทู้ถามของ ส.ส. และการแก้ไขปัญหาดังกล่าวของรัฐบาลแต่ละสมัย
3. ทำให้ทราบถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละสมัยที่สนใจตั้งกระทู้ถาม รัฐบาลเกี่ยวกับการศึกษา
4. เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษางานของสภาผู้แทนราษฎร ที่เกี่ยวกับการศึกษาในด้านอื่น ๆ ต่อไป